

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΚΡΟΥΣΕΙΣ

Υ Π Ο

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΤΣΗ

Ὅλοεν ἢ Ὀλονέν;

Κακὰ ψυχρά καὶ τὰ δύο λησμονοῦν οἱ μεταχειριζόμενοι ταῦτα τὸ ὁσημέραι, ἀδιακόπως, ἀδιαλείπτως ἢ βαθμυδόν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, κτλ. «τὸ παιδίον ὁσημέραι αὐξάνει». «Αἱ τροφαὶ ὁσημέραι ἐλαττοῦνται». «Ὁ μῦλος ἀδιακόπως ἐργάζεται». «Ὁ φανὸς ἀδιαλείπτως φέγγει». «Ἡ ἡμέρα βαθμυδὸν ἐκλείπει». «Ὁ Ὑπουργὸς ἐργάζεται ἐνδελεχῶς».

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΧΙΟΝ

(Συνέχ. ἴδε προηγούμε. φύλλον).

27 Μαΐου.

Μετὰ τοῦ φίλου μου κυρίου Λ. Ψ. κατήλθομεν σήμερον εἰς τὸν πρὸ τῆς παραλίας κείμενον ναὸν τοῦ Ἀγ. Αἰμυλιανοῦ διαβάντες σχιστολιστούς ἀγρούς. Ὁ ναὸς οὗτος ἐορτάζει τῇ 7 Αὐγούστου, ὅτε μεγάλη γίνεται ἡ τῶν συνερχομένων πανήγυρις. Τῆς κλειδὸς τοῦ ναοῦ κεκρυμμένης οὔσης, οὐδόλως ἠδυνήθημεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτόν. Κεῖται ἐν τούτοις ἐπὶ λαμπρᾶς θέσεως, ἐν μέσῳ ἀπεράντου καταπρασίνου περιοχῆς, ἅποψιν ἔχων τὴν κυαντὴν θάλασσαν, τὴν Σάμον, Ἰκαρίαν καὶ Ἀνατολήν. Ἐν γένει ἡ ἐντύπωσις εἶνε λαμπρά. Τοῦ δύνοντος ἡλίου χρυσιζοντος τὸν ὀρίζοντα, ἐτράπημεν εἰς τὰ ἴδια, ὅτε ὁ κώδων ἐκάλει τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰσελθὼν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Καλημασίας καὶ γὰρ, ἀνέγνωσα τὰς προφητείας, σκοταῖος δὲ ἐπανήλθον οἶκαδε.

28 Μαΐου.

Σήμερον, ἐπορεύθημεν εἰς *Θολοποτάμιον*. Ἡ ὁδὸς που μὲν ἦτο δύσβατος καὶ χαλικώδης, ποῦ δὲ ὁμαλὴ καὶ εὐάρεστος. Διελθόντες πρὸ τῶν μύλων, εἶδομεν τὸ ἐν εἵδει ἀκροπόλεως ὑψούμενον *Θολοποτάμιον* καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀφικόμεθα εἰς περίοπτον κορυφήν, ἐξ ἧς γοητευτικὴ θεὰ ἐξετάθη ἐνώπιον ἡμῶν. Ἐκτασις ἐπίπεδος καὶ κατάφυτος ἡπλοῦτο μέχρι τοῦ ὀρίζοντος, ὅπου, κατὰ λαμπρὰν παραλλαγὴν χρωμάτων, ἐφαίνετο ἡ κυανὴ τῆς θαλάσσης ζώνη. Τὴν ἔκτασιν ἐκείνην πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς περιορίζουσι βουνοί, καθιστῶντες αὐτὴν κοιλάδα χαμαλλήν, νάπην σύμφυτον καὶ πυκνήν. Ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος ταύτης εἶνε ἐσπαρμένα, ὡς φωλεαί, τὰ χωρία *Δαφνῶν, Βαθύλοι, Ζιφῆς, Βερβεράτα, Χαλκός, Βασιλινικόν*, τὰ μὲν πρὸς ἄρκτον, τὰ δὲ πρὸς νότον κείμενα. Ὡνόμασα *φωλεὰς* τὰ χωρία ταῦτα, μὴ ἔχων ἀρμολιωτέραν προσωμίαν. Εἶνε ἐλάχιστα ἐνώπιον τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκείνης

καὶ καταπρασίνου ἐκτάσεως, ὡς ἀπλᾶ ποικίλματα τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου τάπητος.

Θαυμάσαντες τὸ θέαμα, προέβημεν καὶ μετ' ὀλίγον εἰσῆλθομεν εἰς τὸ *Λειβάδιον*, ἥτοι τὴν πλατεῖαν τοῦ *Θολοποταμίου*. Κατὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν οὐδόλως διαφέρει τὸ χωρίον τοῦτο τῆς Καλημασίας. Τῆς Κυριακῆς οὔσης πάντες ἦσαν συνηθροισμένοι ἐν τῇ πλατεῖᾳ. Ἀλλ' εἰ καὶ ἀφωρισμένοι ἀλλήλων ἦσαν νεανίαί καὶ νεάνιδες, οἱ μὲν περί τινα κίονα συνωθούμενοι, οἱ δὲ ἀλλαχοῦ καθήμενοι, ὅμως ἐρωτύλως ἀλλήλοις διελέγοντο καὶ προσεμειδιῶν. Μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ εἰς ἐμέ ἠτένιζον. . . Ἐπορεύθημεν εἰς τοῦ διδασκάλου, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, πρεσβύτου, ἁλλοδαποῦ καὶ ἐν *Θολοποταμίῳ* νυμφευθέντος. Μετ' αὐτοῦ ἐπορεύθημεν εἰς τὴν περίφημον ἐν *Χίῳ Κρύαν βρύσιν*, ἣν καὶ ὁ Σουλτάνος Μετζιτῆς ἐπεσκέψατο, ὡς μοι εἶπον. Φερωνύμως τῇ κρήνῃ ταύτῃ τὸ ὕδωρ αὐτῆς εἶνε παγερόν· ἐπειδὴ δὲ κακὰ προὔξενησεν εἰς τοὺς ἀπροσέκτως ἐξ αὐτῆς πίνοντας, τὸ χωρίον οὐδόλως αὐτόθεν ὑδρεύεται. Ἐπιὼν ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκείνου καὶ μοι ἐφάνη θαυμάσιον.

Εἶνε τὸ κτίριον ὑψηλὸν καὶ τετράγωνον ἐνετικὸν πυργίον, ἀναμιμνήσκον χρόνους, οὐχ ἦττον χαλεποὺς ἢ τῶν νῦν Τούρκων. Νῦν σιωπᾷ ἡμιρεϊπωμένον, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ὕδωρ ἄφωνον μαρμαίρει ἐπὶ λευκῶν πλακῶν, μηδὲως δεικνύον πῶς, διὰ τοῦ ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοίχου, διέρχεται καὶ πληροὶ τὴν στρογγύλην ἐκείνην δεξαμενὴν.

Περὶ τῆς θανατηφόρου ἐνεργείας τοῦ ὕδατος τούτου λέγουσιν ὅτι Αἰθίοψ τις, ὁχληρὸς ὢν εἰς *χαρέμιόν τι*, ἐπίτηδες ἐν θέρει ἐπέμφθη ἐκεῖσε ἐσπευσμένως, χάριν τινὸς ἐντολῆς, ὅπου καὶ ἀφικόμενος ἔπιε καὶ ἔπεσεν ἄπνους. Τὸ *Θολοποτάμιον* ἔχει καὶ ἐτέραν ἀξιόλογον κρήνην. Διαβάντες ποικίλους ἀγρούς καὶ φαγόντες εὐώδεις ὁπώρας, ἀφικόμεθα πρὸς λατινικὸν τι ναΐδιον, φέρον δυσαναγνώστους ἐπιγραφάς. Οἱ ἐν τῇ χώρᾳ δυτικοὶ τὸ δόγμα κάτοικοι ἤρχοντό ποτε ἐνθάδε χάριν θερινῆς ἀναψυχῆς. Περαιτέρω ὑπάρχει φοβερά τις χαράδρα, *Ραγάδες* καλουμένη. Ὡς τὸ ὄνομα δηλοῖ, αἱ *Ραγάδες* αὗται προέκυψαν πάντως ἐκ σεισμοῦ τινος. Ἀπορίᾳ χρόνου, δὲν εἶδομεν ἐκ τοῦ συνεγγυς τὸ μέρος τοῦτο. . .

Πολλὰ εἶπομεν μετὰ τοῦ διδασκάλου, ὅστις ἐν ἄλλοις ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς ὅτι ὁ Ἅγιος Χίου πολλῶν τὴν ἔχθραν ἐπεσπάσατο, ἀναμιχθεὶς εἰς πολιτικὰς ἐριδας. Λόγου δὲ γενομένου καὶ περὶ τῶν ἄλλων χωρίων τῆς Χίου, ἐπληροφορήθη ὅτι τὸ *Πυργί* εἶνε παραδοξότατον πάντων. Οἱ *Πυργούσιοι* περιέρχονται ἡμίγυμνοι, ἐὰν δὲ ποτε ἐνδυθῶσιν, ἐνδύνονται ἀλλοκότως. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν περιφέρονται κεκαλυμμέναι, δι' ἀπλοῦ χιτῶνος. Σημεῖα δὲ ταῦτα, κατὰ τοὺς *Πυργουσίους*, εὐρωστίας μεγάλης καὶ ἥκρας ἀνακίας καὶ χρηστότητος. Ἐνὶ λόγῳ οἱ τοῦ *Πυργίου* κάτοικοι εἶναι οἱ Παρίαί τῆς Χίου. Τοιούτους μοι περιέγραψαν αὐτοὺς. . .

Εὐχαριστήσαντες τῷ διδασκάλῳ διὰ τῆς αὐτῆς τερπνῆς ὁδοῦ ἐσπέριοι ἐπανεκάμψαμεν εἰς Καλημασίαν.

Τοιαῦτα τὰ τῆς σήμερον.